

CYNLLUN DATBLYGU LLEOL AR Y CYD GWYNEDD & YNYS MÔN (2011 – 2026)

ARCHWILIAD CYHOEDDUS:

Sesiwn gwrandawriad 7 – Mwynau a Gwastraff



CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

Pwynt Gweithredu 1 (S7/PG1) – Polisi Strategol PS19

Cyflwyno Newid Materion sy'n Codi i:

- ddiwygio geiriad maen prawf 2 er mwyn cyfeirio at yr angen i gynnal 'lleiafswm' banc tir.
- ddiwygio geiriad y polisi er mwyn cynnwys cyfeiriad tuag at adnoddau mwynau o'r radd uchaf. Ystyried gwneud hynny drwy un ai ddiwygio meini prawf presennol neu gynnwys maen prawf newydd.
- ddiwygio geiriad y polisi er mwyn sicrhau ei fod yn gyson gyda'r newidiadau a fwriedir i bolisi MWYN1.

Ymateb y Cynghorau:-

POLISI STRATEGOL PS19: MWYNAU

Bydd y Cynghorau yn cyfrannu tuag at alw rhanbarthol a lleol am gyflenwad mwynau parhaol a diogel a cynaliadwy drwy yn unol a'r amcanion allweddol ac egwyddorion cynaliadwyedd.

1. Ddiogelu adnoddau mwynau posib / y gwyddys amdanynt rhag datblygiad parhaol fyddai'n eu sterileiddio neu'n rhwystr i'w hechdynnu yn unol gyda MWYN1.
2. Cynnal isafswm banc tir o Dywod a Graean am 7 mlynedd a banc tir wrth gefn o agregau cerrig mâl am 10 mlynedd yn unol ag arweiniad cenedlaethol.
3. Maccimeiddio defnydd o ddeunyddiau eilaidd a deunyddiau wedi'u hailgylchu a gwastraff mwynau;
4. Darparu ar gyfer cynnal banc tir agregau gan gynnwys darpariaeth a chapasiti cynhyrchiol ar gyfer agregau safon uwch;
5. Cydnabod, pan fo modd cyflawni egwyddorion datblygu cynaliadwy, fod ymestyn chwareli a/neu chwareli newydd yn debygol o fod yn briodol.
6. Ble mae angen cyflenwad newydd o fwynau, dylai'r rhain ddod o leoliadau lle nad oes llawer o gyfyngiadau amgylcheddol a ble yr ystyrir y goblygiadau i gludiant.
7. Gwarchod cyfleusterau glanfeydd a therfynfeydd morwrol fel modd o annog cludo agregau mewn modd cynaliadwy.
8. Sicrhau yr adferir y tir a gwaith ôl-ofal da.
9. Lleihau'r gwrthdaro posib rhwng defnyddiau tir sy'n gysylltiedig â mwynau a defnyddiau tir nad ydynt yn gysylltiedig â mwynau.

10. Adolygir pob safle mwynau sydd wedi ei nodi ar y mapiau cynigion yn segur neu'n anweithredol ers cyfnod hir er mwyn asesu eu cyfraniad posib i'r banc tir a'r tebygolrwydd o'u hailagor. Ble'n briodol, cyflwynir Gorchmynion Gwahardd.

Pwynt Gweithredu 2 & 3 (i) S7/PG2 & (ii)S7/PG3 – Polisi MWYN1

Cyflwyno Newid Materion sy'n Codi i:

- (i) ddiwygio geiriad y polisi er mwyn rhoddi eglurhad pellach i'r polisi. Cynnig defnyddio geiriad y polisi cyffelyb sydd yng Nghynllun Datblygu Lleol Casnewydd (yr enghraifft a gyfeiriwyd ato gan y Llywodraeth).
- (ii) i gywiro testun y polisi i nodi y bydd yr ardaloedd diogelu mwynau yn cael eu dangos ar y mapiau cynigion nid y mapiau cyfyngiadau. Ymhellach mae angen dangos yr ardaloedd a warchodir neu ardaloedd a ffafrir ar y mapiau cynigion

Ar adolygu polisi MWYN1 ac awgrymu Newid Materion sy'n Codi i'r polisi, daeth yn amlwg bod angen mireinio'r cyfeiriad at dyddodion Mwynau Metelifferaidd ym Mynydd Parys ac eu dangos ar y Map Cynigion. Felly mae'r testun o fewn y polisi wedi'i ddiwygio yn unol â hynny.

Gweler Atodiad 1 ar gyfer map o'r Ardal Gwarchod Metelifferaidd .

Ymateb y Cynghorau:-

POLISI MWYN1: DIOGELU ADNODDAU MWYNAU

Mae Ardaloedd Diogelu Mwynau wedi'u hadnabod a'u dangos ar y Map Cynigion Cyfyngiadau Cynigion i sicrhau y diogelir adnoddau mwynau y gwyddys amdanynt i'r dyfodol. Diogelir adnoddau mwynau rhag datblygiadau nad ydynt yn gysylltiedig â mwynau fyddai'n eu sterileiddio neu'n rhwystr i'w cloddio. Ni chaiff cynigion am ddatblygiadau nad ydynt yn gysylltiedig â mwynau eu caniatáu o fewn Ardaloedd Gwarchod Mwynau oni bai:

- ~~1. Na fyddai datblygiad o'r fath yn cael effaith sylweddol ar allu i wneud y defnydd mwyaf o'r mwynau yn y dyfodol; neu y caiff y mwynau eu cloddio cyn gweithredu'r datblygiad.~~
- ~~2. Y gellir dangos fod yr angen am y datblygiad yn gorbwyso'r angen i warchod yr adnodd mwynau ac os yw hynny'n bosib, y caiff y mwynau eu cloddio cyn gweithredu'r datblygiad.~~
1. Bod y datblygwyr yn gallu profi fod gweithio'r adnodd yn economaidd neu ffisegol anymarferol neu'n amgylcheddol annerbyniol; neu
2. Y gellir echdynnu'r adnodd mwynau'n dderbyniol cyn ymgymryd â'r datblygiad; neu
3. Bod y datblygiad o natur dros dro ac y gellid ei gwblhau a dychwelyd y safle i gyflwr nad yw'n rhwystro echdynnu o fewn graddfa amser y disgwylir bydd angen am y mwyn; neu
4. Bod yna angen gorbwysol ar gyfer y datblygiad; neu
5. Bod y datblygiad yn ddatblygiad deiliad tŷ neu yn ddatblygiad mewnlenwi cyfyngedig o fewn ardal adeiledig bresennol.

Eglurhad:

7.5.62 Mae'r dynodiad ardal diogelu mwynau yn amlygu'r potensial o adnodd fwyn yn unig. Fe fyddai angen ymgymryd â gwaith ychwanegol er mwyn canfod os yw'r ardal yn addas ar gyfer gweithio mwynau. Gan fod mwynau wedi eu cyfyngu i leoliad penodol'n un sefydlog ac nad ydynt wedi'u dosbarthu'n gyson, mae'n rhaid gwybod lle y maent er mwyn gwneud penderfyniadau cynllunio effeithiol a chynaliadwy, gan ystyried anghenion y dyfodol. Gall datblygiadau nad ydynt yn ymwneud â mwynau wahardd neu gyfyngu mynediad at adnoddau mwynau ac mae'r broses o warchod mwynau yn sicrhau na wnaiff hyn ddigwydd yn ddiangen wrth benderfynu ar geisiadau cynllunio. I gael system ddiogelu effeithiol, rhaid mabwysiadu ardaloedd diogelu mwynau a mabwysiadu polisiau addas.

7.5.62a Ble mae yno angen gorbwysol am y datblygiad, a fyddai fel arall yn sterileiddio'r adnodd, gosodir amod cynllunio ar y cais cynllunio fydd yn gwneud hi'n ofynnol i gloddio am yr adnodd cyn dechrau'r datblygiad, oni bai bod y datblygwr yn gallu profi'n foddhaol bod hynny'n anymarferol neu'n amgylcheddol annerbyniol.

7.5.63 Mae gan Ynys Môn a Gwynedd fwynau metelaidd a diwydiannol megis copr, sinc, manganîs, aur ac arian. Ceir dyddodion sylweddol o gopr a sinc yn Ynys Môn o amgylch Mynydd Parys a dylai'r rhain dderbyn gwarchodaeth benodol rhag unrhyw ddatblygiad arall a dylid cydnabod y potensial i'w defnyddio yn y dyfodol, mae'r Ardal Gwarchod Metelifferaidd Mynydd Parys wedi ei ddangos ar y Map Cyfyngiadau . Er bod prisiau wedi bod yn anwadal yn y blynyddoedd diwethaf, mae'r galw byd-eang am y mwynau hyn wedi cynyddu.

~~7.5.63a Yn unol â chyfarwyddyd Polisi Cynllunio Cenedlaethol mae ardaloedd adnodd mwynau wedi eu cydnabod ar y Map Cynigion. Mae'r ardaloedd adnodd mwynau cydnabyddedig fel a ddangosir ar y mapiau Cynigion wedi eu isrannu i dri grŵp:-~~

- adnodd carreg galed,
- carreg galch,
- tywod a graean.

Mae'r ardaloedd adnodd mwynau yn seiliedig ar Fap Diogelu Agregau Cymru ar y cyd ag Arolwg Daeregol Prydain (2012) ac astudiaeth 'Adnodd Tywod a Graean' yng Ngogledd Orllewin Cymru' gan Brifysgol Lerpwl (2003).

~~7.5.64 Byddai modd cyfiawnhau ardal gwarchod arbennig neu ardal a ffafri'r chwilio, gan gofio'r tebygolrwydd o gael adnoddau metelaidd o amgylch Mynydd Parys, a hefyd gan ystyried y gofynion seilwaith i ailgychwyn y gwaith.~~

7.5.65 Nid yw penderfyniad i ddiogelu adnoddau mwynau penodol yn golygu y bydd caniatâd cynllunio yn cael ei roi iddynt gael eu cloddio. Mewn achosion pan fo'r angen am y datblygiad yn gorbwysu'r angen i warchod yr adnoddau mwynau, cyn i'r datblygiad gychwyn bydd y datblygwr yn cael ei annog i sicrhau y caiff y mwynau ei gloddio ymlaen llaw os yw hynny'n briodol yng nghyd-destun dichonolrwydd economaidd ac amgylcheddol ac ystyriaethau cynllunio eraill.

Pwynt Gweithredu 4 (S7/PG4) – Polisi MWYN3

Cyflwyno Newid Materion sy'n Codi i:

- Gyfeirio at 'Ardaloedd a Ffefrir' yn unig er mwyn sicrhau cywirdeb.

Ymateb y Cynghorau:-

POLISI MWYN3: ARDALOEDD CHWILIO A FFAFRIR

Er mwyn cynnal darpariaeth i ddiwallu angen cydnabyddedig y diwydiant perthnasol yn y dyfodol, mae 'Ardaloedd **Chwilio a Ffafrir Dethol**' am gyflenwadau tywod a graean y dyfodol wedi'u hadnabod ar y Map Cynigion **Cyfyngiadau Cynigion** yn yr ardaloedd canlynol:

Cae Efa Lwyd, Penygroes

Tan y Bryn, Penygroes

Bodychain, Llanllyfni

Derwyn Fawr, Bryncir

Llecheiddior Uchaf, Bryncir

Er mwyn cynnal darpariaeth i ddiwallu angen cydnabyddedig y diwydiant perthnasol yn y dyfodol, mae Ardaloedd **Chwilio a Ffafrir Dethol** am gyflenwadau cerrig mâl y dyfodol wedi'u hadnabod ar y Mapiau Cynigion yn yr ardaloedd canlynol:

Rhuddlan Bach

Cae'r Glaw

Gwyndy

Bwlch Gwyn

Hengae

Nant Newydd

Eglurhad:

7.5.67 Mae'r polisi uchod yn anelu i hwyluso darpariaeth ychwanegol o gronfa tywod a graean, a cherrig mâl i gwrdd gyda'r diffyg cydnabyddedig amlygwyd yn yr Adolygiad Cyntaf y Datganiad Technegol Rhanbarthol. Mae tablau 5.2 a 5.3 yn yr Adolygiad Cyntaf y Datganiad Technegol Rhanbarthol yn amlygu bod diffyg o 3.7 miliwn tunnell o dywod a graean yng Ngwynedd, gyda diffyg o 1.31 miliwn tunnell o gerrig mâl ym Môn.

7.5.68 Serch hynny, nid oes gan y Cynghorau ddigon o wybodaeth i ddyrannu safleoedd penodol ar gyfer tywod a graean ond mae'n ystyried y gellir adnabod Ardaloedd **a Ffafrir Chwilio-Eang Dethol** ar gyfer tywod a graean yn seiliedig ar yr adroddiad a gomisiynwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru, sef *The Sand and Gravel Resources of North Wales*, a luniwyd gan Brifysgol Lerpwl ac Enviro (2003) yn ogystal â'r astudiaeth flaenorol, '*Assessment of Sand and Gravel Resources in the Eastern Llyn Peninsula*', a gynhaliwyd gan Brifysgol Lerpwl yn 1988.

- 7.5.69 Mae'r ardaloedd ~~chwilio a ffafrir dethol~~ a nodir uchod yn creu'r potensial i ryddhau cronfeydd wrth gefn newydd sy'n llawer mwy na'r lleiafswm o 3 miliwn tunnelli a argymhellwyd gan y DTRh i ganiatáu ar gyfer yr elfennau ansicr, i ddarparu dewis i'r Diwydiant Mwynau ac i annog cyflenwadau lleol a lleihau pellteroedd cludo.

Pwynt Gweithredu (S7/PG5) – Polisi MWYN4

Cyflwyno Newid Materion sy'n Codi i:

Diwygio testun y polisi i gyfeirio at gynigion datblygu 'newydd'.

Ymateb y Cynghorau:-

POLISI MWYN4: DATBLYGIADAU MWYNAU

Caniateir cynigion datblygu ar gyfer chwilio am fwynau, mwyngloddio **newydd** neu ymestyn~~adau~~ i weithfeydd presennol i gynnal banc tir agregau ardal y Cynllun, neu i ddiwallu'r galw am fwynau eraill os gellir cydymffurfio â'r meini prawf a ganlyn:

Pwynt Gweithredu 6 (S7/PG6) – Polisi MWYN4

Cyflwyno Newid Materion sy'n Codi i:

Ail-edrych ar y polisi yn ei gyfanrwydd, ystyried un ai ei ail strwythuro neu ei rannu i ddau bolisi o ran gwarchod adnodd mwynau a gwarchod mwynderau lleol.

Ar adolygu polisi MWYN6 ac awgrymu Newid materion sy'n Codi i'r polisi, daeth yn amlwg bod angen ymhelaethu ar y cyfeiriad a wneir i'r Ardaloedd Ymgynghori Glo a'i dangos ar y mapiau cyfyngiadau. Felly mae testun o fewn y polisi wedi'i ddiwygio yn unol â hynny.

Gweler Atodiad 2 am fap o'r Ardal Ymgynghori Glo.

Ymateb y Cynghorau:-

POLISI MWYN6: CYLCHFAYDD RHAGOD SAFLEOEDD MWYNAU

Gwrthodir ceisiadau cynllunio i gloddio mwynau o fewn cylchfeydd rhagod a nodir ar y Map Cynigion oni bai y gellir darparu cylchfeydd rhagod newydd sy'n adlewyrchu'r isafswm pellter y cyfeirir ato yn NCTM 1: Agregau; oni bai fod yna resymau clir a chyfiawnadwy dros leihau'r pellter, h.y. ble fo yna effaith bychan yn deillio o'r safle echdynnu mwynau. ~~Bydd cylchfeydd rhagod~~

~~tybiannol yn cael eu cymhwyso i bob cais cynllunio newydd ar gyfer gweithio mwynau yn unol â'r lleiafswm pellter y cyfeirir ato yn NCTM 1: Agregau, ac mewn achosion ble na all cylchfeydd rhagod tybiannol sicrhau'r lleiafswm pellter angenrheidiol, bydd y datblygiad yn cael ei wrthod.~~

~~Yr unig achos ble caniateir estyniadau i weithfeydd mwynau yw lle y gellir cynnal cylchfa ragod addas rhwng datblygiadau mwynau a datblygiadau sensitif.~~

Gwrthodir cynigion am ddatblygiadau sensitif (yn enwedig tai, ysbytai ac ysgolion) yn unol â'r hyn a ddiffinnir yn NCTM 1: Agregau, o fewn y cylchfeydd rhagod a nodi ar y Map Cynigion ac o fewn unrhyw gylchfeydd rhagod tybiannol, ~~Gwrthodir datblygiadau o fewn cylchfa ragod sy'n llai na'r pellter a argymhellir~~ oni bai fod yna rheswm clir a chyfiawnadwy yn cael ei roi dros wneud hynny, ac y gellir dangos na fydd unrhyw effeithiau andwyol na gwrthdaro gyda'r gwaith mwynau.

~~Mewn O fewn yr Ardal Ymgynghori Glo (Ardaloedd Datblygiad Risg Uchel) ar gyfer Glo~~ sydd wedi eu nodi ar y Map Cyfyngiadau Cynigion, bydd datblygiad ond yn cael ei ganiatáu o fewn ffiniau anheddleoedd ble y gellid profi drwy ymchwiliadau geotechnegol bod unrhyw effeithiau ymsuddiant posib yn medru cael eu lliniaru drwy feithrin dulliau ymarfer da o adfer ac echdynnu blaenorol ble'n briodol.

Pwynt Gweithredu 7 (S7/PG7) – Polisi MWYN9

Cyflwyno Newid Materion sy'n Codi i:

Gynnwys cyfeiriad tuag at adfer ac ôl-ofal un ai drwy ddiwygio geiriad y polisi neu groesgyfeirio at Bolisi MWYN10. Ymhellach, ystyried os yw'r polisi angen cynnwys cyfiawnhad ar gyfer yr angen ar gyfer y pyllau benthyg, h.y. dim adnodd priodol neu adnodd a sylwedd priodol o fewn yr ardal leol.

Ymateb y Cynghorau:-

POLISI MWYN9: PYLLAU BENTHYG

Caniateir cynigion i ddatblygu pyllau benthyg, ar yr amod:

1. Bod yna fuddiannau amgylcheddol amlwg yn eu sgil.
2. Y gellir eu datblygu yn unol â pholisïau perthnasol eraill y Cynllun ac yn benodol pholisïau mwynau eraill.
3. Eu bod yn defnyddio'r tir ar sail dros dro sy'n gysylltiedig ag amserlen y datblygiad arfaethedig.

Eglurhad:

7.5.81 Gweithfeydd mwynau dros dro yw pyllau benthyg a ddatblygwyd i gyflenwi prosiect adeiladu penodol. Gall pyllau benthyg gynnig buddiannau amgylcheddol sylweddol o gymharu â chyflenwi mwynau o'r cronfeydd presennol gan ostwng y pellteroedd cludo. Gweithfeydd mwynau dros dro yw pyllau benthyg a ddatblygwyd i gyflenwi prosiect adeiladu penodol. Gall pyllau benthyg gynnig buddiannau amgylcheddol sylweddol o gymharu â chyflenwi mwynau o'r cronfeydd presennol gan ostwng y pellteroedd cludo. **Efallai y bydd cytundebau mawr angen swm mwy o fwynau dros gyfnod llai o amser a allai achosi effeithiau amgylcheddol sylweddol ac aflonyddwch i gymunedau lleol. Fe ddylid lleoli pyllau benthyg o fewn neu** Dylid eu lleoli gerllaw'r prosiect ac os yn bosib dylent gyflenwi deunydd yn uniongyrchol heb ddefnyddio ffyrdd cyhoeddus. Mae angen manteision amlwg i'r amgylchedd o ddefnyddio pwll benthyg **yn hytrach na chyflenwad o agregau eilaidd neu wedi eu hailgylchu, neu o weithfeydd mwynau presennol sydd wedi eu hadnabod yn y Cynllun.** a d **Dylai** gwaith adfer **ac ol-ofal** fod o'r safon uchaf **sydd yn ddisgwyliedig ar safleoedd mwynau mewn cydymffurfiaeth a Pholisi MWYN10.**

Pwynt Gweithredu 8 & 9 S7 (i) S7/PG8 & (ii) S7/PG9 – Polisi GWA1

Cyflwyno Newid Materion sy'n Codi i:

- (i) Gynnwys cyfeiriad tuag at yr angen ar gyfer Asesiad Rheoli Gwastraff ynghyd a cheisiadau cynllunio yn GWA1, GWA2 a GWA3.
- (ii) ddiwygio geiriad y polisi er mwyn bod yn fwy eglur o ran pa safleoedd a allai fod yn addas ar gyfer chwareli trefol.

Ymateb y Cynghorau:-

POLISI GWA1: DARPARU ISADEILEDD RHEOLI GWASTRAFF AC AILGYLCHU

Mae'r tir a'r eiddo a restrir isod a nodir ar y Map Cynigion, wedi eu dynodi ar gyfer darparu isadeiledd allai gynnal neu ychwanegu at yr ystod o gyfleusterau rheoli gwastraff addas.

	Enw'r safle	Lleoliad
Gwynedd	Tir yn Stad Ddiwydiannol Cibyn*	Caernarfon
	Safle Llwyn Isaf	Clynnog Fawr
	Coed Bolyn Mawr*	Ger Bethel
	Stad Ddiwydiannol Penygroes*	Penygroes
	Williams & Williams	Pencaenewydd
	H Parry Composting*	Chwilog
	Cookes	Penrhyndeudraeth
	Cefn Graianog*	Llanllyfni
	Chwarel Bryncir*	Bryncir
	Chwarel Ithfaen Nanhoron*	Nanhoron, Pwllheli
	Rhan o Peblig	Caernarfon

	Chwarel y Penrhyn*	Bethesda
	Griffiths Crossing	Caernarfon
	Cefn Bychan	Blaenau Ffestiniog
	Chwarel Manod*	Blaenau Ffestiniog
Ynys Môn	Penhesgyn	Penmynydd
	Canolfan Ailgylchu	Gwalchmai
	Stad Ddiwydiannol Mona	Mona
	Cyn Safle Alwminiwm Môn*	Caergybi
	Chwarel Rhuddlan Bach*	Brynteg
	Chwarel Cae'r Glaw*	Gwalchmai
	Chwarel Nant Newydd*	Brynteg
	Chwarel Bwlch Gwyn*	Pentre Berw

***Safleoedd sy'n addas ar gyfer chwareli trefol fel y diffinnir gan NCT 21:Gwastraff**

Yn ychwanegol i'r safleoedd uchod sydd wedi eu dynodi, gallai cyfleusterau rheoli gwastraff ac ailgylchu, ac eithrio tirlenwi a chompostio mewn rhenciau agored, fod yn dderbyniol ar stadau diwydiannol, chwareli a safleoedd tir llwyd presennol. Bydd cynigion am isadeiledd rheoli gwastraff ac ailgylchu (na chânt eu cynnig ar y safleoedd dynodedig uchod) yn cael eu hasesu ar eu rhinweddau eu hunain, cyn belled â bod angen cyfiawn am y datblygiad. Dylai'r angen cyfiawn gyfeirio at yr angen lleol fel y nodir yn y Cynllun Sector Bwrdeistrefol a'r Cynllun Sector Casgliadau, Isadeiledd a Marchnadoedd (y CIMSP).

Rhaid i unrhyw ddatblygiad newydd fod yn addas o ran maint a graddfa ac ni ddylai gael effaith andwyol ar y dirwedd, yr amgylchedd naturiol nac amwynder ac iechyd y boblogaeth leol. **Dylai pob cynnig ar gyfer cyfleusterau Rheoli Gwastraff cynnwys Asesiad Cynllunio Gwastraff (fel y'i diffinnir gan Atodiad B, NCT 21: Gwastraff.**

Eglurhad:

- 7.5.49 Er mwyn ymdrin â gwastraff mewn modd cynaliadwy, mae'n hanfodol fod gan ardal y Cynllun rwydwaith integredig ddigonol o gyfleusterau gwastraff. Mae NCT 21 yn anelu i sicrhau bod y cyfleusterau cywir yn cael eu lleoli yn y llefydd cywir ar yr adeg gywir i fodloni anghenion amgylcheddol, economaidd a chymdeithasol.
- 7.5.50 Mae'r safleoedd wedi'u dynodi i gyfeirio datblygwyr i leoliadau sy'n cael eu hystyried yn addas ar gyfer cyfleusterau rheoli gwastraff ac ailgylchu. Mae'r polisi yn cydnabod y gallai fod yna safleoedd eraill addas ar stadau diwydiannol presennol, chwareli a safleoedd sydd wedi'u dynodi ar gyfer defnyddiau cyflogaeth lle mae defnyddiau B2 a B8 yn dderbyniol mewn egwyddor. Bydd addasrwydd safle yn dibynnu ar amrywiaeth o wahanol ffactorau, gan gynnwys natur a graddfa'r cyfleuster gwastraff ac unrhyw gyfyngiadau ar y safle megis perygl llifogydd, tirwedd sensitif a sensitifrwydd ecolegol. Mae Atodiad C NCT 21 yn nodi'r materion cynllunio manwl y mae'n rhaid i ymgeiswyr ac awdurdodau cynllunio roi ystyriaeth iddynt wrth baratoi a phenderfynu ar geisiadau am gynigion rheoli gwastraff. Bydd gofyn i unrhyw gynnig sydd angen caniatâd cynllunio gydymffurfio â'r holl bolisiau perthnasol eraill yn y Cynllun.

7.5.51 Yn unol â'r hierarchaeth wastraff a nodir yn NCT 21, mae dull cynaliadwy o reoli gwastraff yn golygu y bydd rhaid cael mwy o bwyslais ar leihau, aildefnyddio ac adfer gwastraff, a llai o ddibyniaeth ar waredu heb adfer.

7.5.52 Mae NCT 21 yn nodi y gall y defnyddiau sy'n weddill ar ôl dymchwel adeiladau gael eu hailgylchu ar y safle gan ddefnyddio offer a pheiriannau dros dro lle byddai hynny'n briodol, ac na fyddai'n peri effaith andwyol ar gymdogion yng nghyswllt sŵn a llwch. Mae'r canllaw'n egluro, pan fod yna gyfleoedd yn y tymor hwy am gyflenwad digonol ac economaidd o wastraff dymchwel ac adeiladu mewn dalgylch priodol, y byddai o bosib yn briodol adnabod storfa barhaol neu chwarel drefol i'r diben hwn. Ystyrir y dylid defnyddio'r meini prawf y cyfeirir atynt yn y polisi uchod i arwain penderfyniadau ar geisiadau cynllunio am safleoedd storio gwastraff adeiladu a dymchwel er mwyn osgoi tirlenwi gwastraff anadweithiol yn ddiangen.

7.5.53 [Gall rhai o'r safleoedd sydd wedi eu rhestru yn y polisi bod yn addas ar gyfer chwareli trefol neu ystorfa ar gyfer pwrpasau storio gwastraff adeiledig a dymchwel fel modd o osgoi tirlenwi diangen o wastraff anadweithiol yn unol gydag NCT21: Gwastraff.](#)

Pwynt Gweithredu 8 & 9 S7 (i) S7/PG8 & (ii) S7/PG10 & S7/PG11 – Polisi GWA2

Cyflwyno Newid Materion sy'n Codi i:

- (i) Gynnwys cyfeiriad tuag at yr angen ar gyfer Aseiad Rheoli Gwastraff ynghyd a cheisiadau cynllunio yn GWA1, GWA2 a GWA3.
- (ii) Ystyried diwygio geiriad y polisi er mwyn ychwanegu eglurder a cheisio'i gryfhau
- (iii) Gynnwys maen prawf ychwanegol sydd yn cyfeirio at yr isadeiledd trafndiaeth leol yn unol ag eglurhad y polisi.

Ymateb y Cynghorau:-

Bwriedir diwygio polisi GWA3 er mwyn ei wneud yn fwy perthnasol i ymdrin â gwastraff ymbelydrol a fydd yn deillio o Orsaf Bŵer Niwclear yn hytrach na bod yn bolisi cyffredinol sydd yn ymwneud a gwastraff ymbelydrol. Gan hynny ystyrir y gelli'r ymdrin â safleoedd sydd yn cynhyrchu gwastraff ymbelydrol isel ac isel iawn yn unol â Pholisi GWA2. Dylid, gan hynny cymhwyso'r meini prawf presennol i mewn i'r Polisi GWA2. Ymhellach cynigir fod y polisi ddim yn cael ei gyfyngu i leoliadau tu allan i ffiniau datblygu.

POLISI GWA2: RHEOLI GWASTRAFF ~~TU ALLAN I FFINIAU DATBLYGU~~ A SAFLEOEDD DYNODEDIG

Caniateir cynigion i reoli gwastraff [ar safleoedd priodol tu allan i ffiniau datblygu](#) a safleoedd dynodedig (yn unol â Pholisi GWA1) (gan gynnwys [er enghraifft](#) gwastraff [bwrdeistrefol](#) biogddiraddadwy trwy gompostio, yn cynnwys treuliad anaerobig a chompostio mewn cynhwysydd [a gwastraff arbenigol \(e.e. gwastraff ymbelydrol lefel isel, gwastraff clinigol a gwastraff peryglus\)](#)) [yn unol a'r hierarchiaeth gwastraff](#) cyn belled â bod angen amlwg am y datblygiad, [bod y datblygiad wedi ei gefnogi gan Aseiad Cynllunio Gwastraff \(fel y'i diffinnir gan NCT 21:Gwastraff\)](#) ac ei fod yn cydymffurfio gyda'r meini prawf canlynol i gyd:

1. Nid oes safleoedd dynodedig ar gael, neu maent yn anaddas ar gyfer y gweithgaredd arfaethedig.
2. Nid oes safleoedd addas oddi mewn i'r ffin ddatblygu.
3. Bydd y cynnig yn ymgorffori mesurau i liniaru'r effaith ar yr amgylchedd ac iechyd ac amwynder y boblogaeth leol.
4. Mae graddfa a natur y cynnig yn briodol o ran y safle a'r ardal o'i amgylch.
5. Ni fyddai'r cynnig yn effeithio'n andwyol ar amgylchedd naturiol a gwerth treftadaeth yr ardal.
6. Nad yw'r datblygiad na'r traffig cysylltiedig yn arwain at aflonyddwch annerbyniol i'r gymuned leol yn sgil llygredd sŵn, arogl, cryndod neu aer.

Fe fydd pob cynnig yn cael ei ystyried yn unigol, gan roddi ystyriaeth i ffactorau gan gynnwys natur, math, maint, angen a lleoliad y datblygiad.

Pwynt Gweithredu 12 (S7/PG12) – Para 7.5.54

Cyflwyno Newid Materion sy'n Codi i:

Fireinio'r geiriad er mwy sicrhau ei fod yn cydymffurfio hefo agweddau eraill o'r Cynllun, e.e. materion ecolegol.

Ymateb y Cynghorau:-

- 7.5.54 Bydd angen i gynigion arddangos eu bod wedi rhoi ystyriaeth ddigonol i safleoedd o werth bioamrywiaeth a thirwedd ryngwladol, genedlaethol, rhanbarthol a lleol un unol gyda chyfarwyddyd polisi cynllunio cenedlaethol ynghyd a pholisiau perthnasol y Cynllun. ~~oddi mewn neu'n union gerllaw ardaloedd tirwedd sydd wedi'u dynodi, megis Ardaloedd o Harddwch Naturiol Eithriadol, y Parc Cenedlaethol ac Ardaloedd Tirwedd Arbennig, yn cael eu profi'n drylwyr i sicrhau nad oes unrhyw effaith andwyol ar y dynodiad na'i osodiad.~~

Pwynt Gweithredu 8 & 13(i) S7/PG8 & (ii) S7/PG13 – Polisi GWA3

Cyflwyno Newid Materion sy'n Codi i:

- (i) gynnwys cyfeiriad tuag at yr angen ar gyfer Asesiad Rheoli Gwastraff ynghyd a cheisiadau cynllunio yn GWA1, GWA2 a GWA3.
- (ii) ddiwygio geiriad y polisi yn unol â hyn a awgrymir yn sylwadau Magnox:-
 - Beth fyddai goblygiadau diwygio'r geiriad?
 - Pam fod diwygio'r geiriad yn hanfodol?

- Beth fyddai'r goblygiadau o ran yr AC/AAS?

Ymateb y Cynghorau:-

Awgrymir y dylid diwygio'r polisi er mwyn ei gwneud yn fwy perthnasol ar gyfer rheoli gwastraff ymbelydrol sy'n deillio o ddadgomisiynu Gorsaf Niwclear Wylfa a Wylfa Newydd.

Mae geiriad y polisi yn deillio o ymgynghoriad pellach gydag GVA, sydd wedi ei benodi fel ymgynghorydd eiddo i'r Awdurdod Dadgomisiynu Niwclear (ADN) a'u Cwmnïau Trwyddedau Safleoedd (CTS) (gan gynnwys Magnox Cyfyngedig).

Ystyrir bod newidiadau Arfaethedig i'r geiriad yn angenrheidiol ar gyfer sicrhau cysondeb gyda Strategaethau Cenedlaethol ar gyfer Gwastraff Ymbelydrol ynghyd a chynlluniau dadgomisiynu ar gyfer safle presennol Wylfa. Ystyrir bod y diwygiad y dymunir ar gyfer y Cynllun yn gyson gyda'r ymagwedd sydd wedi ei gymryd gan awdurdodau sy'n darparu ar gyfer rheoli gwastraff ymbelydrol ac mae'n gyson gyda Strategaethau Cenedlaethol.

Gweler Atodiad 3 ar gyfer asesiad manwl o goblygiadau y Newid Mater a Godir mewn perthynas a'r AC/ARhC.

POLISI GWA3: TRIN A STORIO RHEOLI GWASTRAFF YMBELYDROL LEFEL ISEL¹ AC ISEL IAWN²

Caniateir cyfleusterau ar gyfer trin, storio a/neu waredu rheoli gwastraff ymbelydrol Lefel Isel ac Isel Iawn a gynhyrchir o fewn y safle niwclear trwyddedig yn Wylfa/Wylfa Newydd ar y safle i hwyluso busnes presennol, cyn belled ei fod yn cydymffurfio gyda'r meini prawf canlynol i gyd:

1. Mae'n gyson â'r strategaethau a pholisiau cenedlaethol ar gyfer rheoli gwastraff ac arllwysadau ymbelydrol Lefel Isel ac Isel Iawn a/neu'r cynlluniau dadgomisiynu ar gyfer Gorsaf Bŵer Niwclear Wylfa.
2. Mae canlyniad asesiadau cymdeithasol, economaidd a iechyd yr amgylchedd yn cyfiawnhau trin y gwastraff yn y lleoliad arfaerthedig ar y safle neu mewn lleoliadau priodol tu allan i'r prif safle niwclear.
3. Caiff cyfleusterau eu lleoli a'u dylunio er mwyn lleihau effeithiau andwyol ar yr amgylchedd a mae mesurau adfer amgylcheddol priodol ar gael.
4. Bydd cynigion yn cydymffurfio â'r ystyriaethau cyffredinol a amlinellir ym Mholisi GWA1.
5. Bod y cynnig yn cael ei gefnogi gan Asesiad Cynllunio Gwastraff (fel y'i diffinnir gan NCT 21:Gwastraff)

¹Gwastraff lefel isel (GLI) yw gwastraff ymbelydrol gyda chynnwys ymbelydrol dim mwy nag 4 GBg/te (gigabecuerels pob tunnell) o alpha neu 12 GB/te o weithgaredd beta/gamma. Mae GLI yn cyfrannu hyd at 90% o etifeddiaeth cyfaint gwastraff ymbelydrol y DU ond yn cynnwys llai na 0.1% o'r cyfanswm ymbelydredd.

²Gwastraff lefel isel iawn (GLII) yw is gategori o GLI ac wedi ei ddiffinio un ai fel GLII cyfaint isel neu GLII cyfaint uchel. Y prif wahaniaeth rhwng y ddau ddiffiniad yw'r angen am reolaeth dros y cyfanswm cyfaint o gyfaint uchel GLII sy'n cael ei waddod mewn unrhyw gyfleuster tirlenwi neu wastraff arall.

Eglurhad:

- 7.5.56 ~~Tu mewn i ardal y Cynllun mae yna fusnesau, sefydliadau ymchwil ynghyd â sefydliadau gofal iechyd sy'n cynhyrchu gwastraff ymbelydrol isel ac isel iawn. Mae'r orsaf bŵer niwclear presennol yn Wylfa yn hysbys fel safle sy'n cynhyrchu gwastraff ymbelydrol lefel isel ac isel iawn, a bydd y safle'n stopio cynhyrchu trydan yn 2015. Bydd y broses ddadgomisiynu wedyn yn cychwyn. Mae Gorsaf Bwer Niwclear Wylfa yn cael ei dadgomisiynu ar hyn o bryd.~~ Mae'r broses ddadgomisiynu yn debygol o ~~datgelu~~ arwain at llawer iawn o wastraff ymbelydrol Lefel Isel ac Isel iawn.
- 7.5.57 Y polisi cenedlaethol ar gyfer ymdrin â gwastraff o'r fath yw ymdrin ag ef mor uchel i fyny'r hierarchaeth wastraff â phosib. Fodd bynnag, mae'n debygol y bydd angen i beth o'r gwastraff hwn gael ei waredu naill ai ar safleoedd niwclear trwyddedig neu gerllaw, neu ar safleoedd tirlenwi yn rhywle arall.
- 7.5.58 Canllaw presennol CNC yw y gallai rhai mathau o wastraff ymbelydrol Lefel Isel a Lefel Isel iawn fod yn addas i'w gwaredu ar safleoedd tirlenwi presennol nad ydynt yn beryglus. Mae'n bosib y bydd angen caniatâd cynllunio ar gyfer gwaredu o'r fath, yn dibynnu ar yr amodau sydd wedi eu gosod ar unrhyw ganiatâd cynllunio sy'n bodoli. Byddai angen caniatâd / trwydded briodol gan CNC hefyd.
- 7.5.59 Mae'r Polisi hwn yn darparu ar gyfer gweithredu cyfleusterau o'r fath oddi mewn i derfynau'r Safle Niwclear Trwyddedig. ~~Mae'r polisi hwn yn berthnasol i storio gwastraff ymbelydrol Lefel Isel a Lefel Isel iawn yn unig, ac ni fyddai'n caniatáu gwaredu Gwastraff Lefel Canolig ar y safle.~~